

Yttrande

Datum	SFV diarienummer	Sida
2023-06-21	1728/23	1 (3)
	Er beteckning	
	31/2022	

Handläggare
Johan Hanberger
E-post
Johan.hanberger@sfv.se

Boverket
Remiss@boverket.se

Yttrande över Boverkets remiss

Boverkets förslag till föreskrifter och allmänna råd om säkerhet i händelse av brand i byggnader

Inledning

Statens fastighetsverk (SFV) har mottagit remiss om "Boverkets förslag till föreskrifter och allmänna råd om säkerhet i händelse av brand i byggnader". SFV har tagit del av betänkandet och lämnar nedanstående synpunkter och kommentarer.

SFV:s uppdrag och fastigheter

SFV ansvarar för att förvalta en viss del av statens fasta egendom. Verket ska inom sitt uppdrag bidra till ett hållbart byggande och en hållbar förvaltning. SFV förvaltar en sjundedel av Sveriges yta och cirka 4000 byggnader. Många av SFV:s objekt är statliga byggnadsminnen med skydds föreskrifter.

SFV yttrar sig först och främst i egenskap av fastighetsägare och byggherre.

Sammanfattning

Förslaget till "Möjligheternas byggregler" syftar till att modernisera och förenkla byggreglerna för att bidra till ett snabbare och mer kostnadseffektivt byggande. De nya reglerna kommer att ersätta dagens byggregelverk med enskilda författningar för respektive egenskapskrav i plan- och bygglagen (PBL). Reglerna kommer att ställa minimikrav på bland annat hygien, hälsa, miljö, brandskydd och installationer. Branschen ska kunna ta fram egna lösningar som uppfyller kraven, även om de inte anges i de allmänna råden eller standarderna.

SFV anser att Boverkets förslag i nuvarande utformning riskerar att skapa en stor spridning av säkerhetsnivåerna i samhället där lägstanivån sänks jämfört med dagens nivå.

SFV anser att författningsförslaget ställer för hög tilltro till marknadens ambitioner när det gäller brandsäkerhet och underskattar konsekvensen av friare regelverk.

SFV anser att Boverkets allmänna råd om analytisk dimensionering (BBRAD) eller motsvarande reglering av erforderliga kriterier för att uppnå säkerhetsnivåerna vid analytisk dimensionering ska fastställas i regelverket.

SFV anser att det i byggreglerna ska ingå en föreskrift om samhällsviktig verksamhet och anpassning av säkerhetsnivåerna efter detta behov samt att vad som ska uppnås med denna säkerhetsnivå definieras i författningen.

SFV:s synpunkter

SFV har valt att inte kommentera synpunkter av på detaljerade regelförslagen för utförande. SFV har i stället utvärderat eventuella stora konsekvenser för myndigheten som fastighetsägare och byggherre mot bakgrund av de mer övergripande förändringarna.

SFV redovisar sina synpunkter på, och kommentarer till, utredningens förslag under ämnesrelaterade rubriker med hänvisning till Boverkets förslag. Därutöver har SFV inga synpunkter på eller kommentarer till författningsförslagen som sådana. Inte heller har SFV synpunkter på ikraftträdande, övergångsbestämmelser och genomförandefrågor.

Odefinierade säkerhetsnivåer

Den möjlighet som Boverket avser uppnå med målstyrande föreskrifter är lovvärd men har redan prövats i början av 1990-talet då de allmänna råden helt försvann ur byggregelverket under en kort tid. Skillnaden denna gång är att Boverket har behållit vissa allmänna råd samt definierat en grundläggande acceptabel nivå genom att införa begreppet "preciserade krav". De preciserade kraven avses ersätta tidigare "förenklad dimensionering" som varit en konsekvent baslinje för säkerhetsnivån gällande brandskydd sedan lång tid tillbaka. Att denna baslinje bibehålls och får vara rättesnöre för framtida säkerhetsnivå ser SFV som mycket positivt.

Gällande byggregler har redan ett fungerande system med förenklad och analytisk dimensionering. Det innebär att det finns stöd för hur brandkonsulter ska verifiera lösningar som inte anges i de allmänna råden, dvs. genom analytisk dimensionering. Detta system möjliggör redan idag nya och innovativa lösningar, förutsatt att samhällets miniminivå uppfylls.

Till skillnad från tidigare byggregler ska det, såvitt SFV förstår, räcka med att verifiera mot de övergripande och målstyrande föreskrifterna. Detta innebär att det är upp till varje aktör att besluta vad det till exempel innebär att ett nödutrymningsbeslag ska "ha hög tillförlitlighet för avsedd funktion" (2 kap 23§ i författningsförslaget). Begrepp som "försumbar" som används flitigt i 9 kapitlet i författningsförslaget är ett annat exempel på formulering som kommer försvåra bedömning då begreppet är ytterst subjektivt. Detta är en stor förändring som innebär att marknaden förväntas sätta både säkerhetsnivå och praxis men också att det lämnar utrymme för stor spridning i säkerhetsnivå över samhällets aktörer.

Det kommer därför att saknas en från myndigheterna angiven säkerhetsnivå som alla kan vara överens om. Det minskar förutsägbarheten för byggherren, ökar risken för godtycklighet i beslut från till exempel bygglovshandläggare och i slutändan gör att säkerhetsnivåerna hos fastighetsägare riskerar att variera.

SFV anser att förslaget riskerar att ytterligare snedvrider konkurrensen och gynna mindre seriösa aktörer på marknaden. I samtliga led inom byggbranschen finns det aktörer som tar genvägar om dessa finns. Det är svårt att urskilja en oskicklig konsult från en som är skicklig med avseende på att hitta lösningar och bedöma säkerhetsnivå. Mindre precisa krav ger större möjlighet att hitta kryphål, vilket på ett negativt sätt kan påverka brandsäkerheten. Det är mycket svårt för en byggherre att kontinuerligt utvärdera brandkonsulters lösningar då dessa mycket sällan eller aldrig behöver användas i skarpa brandtillbud. Boverkets önskan att möjliggöra innebär därför också att det kommer vara möjligt att konkurrera genom dåligt brandskydd. SFV

anser att författningsförslaget ställer högre krav på SFV som byggherre då myndigheten i mycket högre grad själva ange säkerhetsnivåerna för brandskydd.

SFV anser därför att Boverket tydligare och mer konkret bör definiera vad som kan anses som acceptabla säkerhetsnivåer vid analytisk dimensionering. Detta bör vara en del av författningen eller ett allmänt råd och inte utföras som en standard som marknaden ska vara ansvarig för.

SFV anser att BBRAD eller motsvarande bör behållas som ett allmänt råd.

Ökade krav på SFV som byggherre

Boverket har i sina författningskommentarer (under avsnitt 5.2 på sida 74 i remissen) skrivit följande: *En utgångspunkt vid översynen har varit att inte reglera mer än nödvändigt. Föreskrifternas tyngdpunkt ligger på personsäkerhet och innebär enbart ett grundläggande skydd i andra hänseenden. Det är därför angeläget att ha i åtanke vid tillämpningen att föreskrifterna inte alltid innebär ett välavvägt och kostnadsoptimalt brandskydd i alla tänkbara hänseenden. En byggherre eller en verksamhetsutövare bör ta ställning till vilket byggnadstekniskt brandskydd som krävs utöver kraven i författningsförslaget med hänsyn till exempelvis önskat egendomsskydd, skydd mot anlagda bränder i utsatta byggnader, mål för att upprätthålla kontinuitet i en verksamhet och kostnader för försäkrings-premier.*

Detta innebär att vissa verksamheter kan kräva betydligt högre säkerhetsnivåer avseende brand än vad som anges i författningen. Detta kräver också mycket stor kompetens hos respektive fastighetsägare/byggherre då det är en mycket kvalificerad uppgift att analysera och avväga skyddsbehovet. SFV anser att branschen saknar denna förståelse. Erfarenhetsmässigt är det alltid byggherren/fastighetsägaren som måste arbeta fram kravställningar för brandskydd då branschen alltid arbetar mot att brandskyddet ska ligga så nära samhällets krav som möjligt. SFV anser att boverket genom denna formulering ökar kravställningen på byggherrar och ägare av byggnader med samhällsviktig verksamhet.

SFV anser att det i byggreglerna ska ingå en föreskrift om samhällsviktig verksamhet och anpassning av säkerhetsnivåerna efter detta behov. Det skulle förtydliga behovet samt göra att framtida projekteringar av brandskyddet måste ta hänsyn till detta. SFV anser också att det ligger i samhällets intresse att dessa nivåer definieras i byggregelverket.

Beslut

Detta yttrande har beslutats av direktör Annakarin Wiberg. Brandspecialist Johan Hanberger har varit föredragande. I handläggningen har också enhetschef Kjell Isaksson och samordnare Christan Levander deltagit.

Annakarin Wiberg

